
Tokaji borvidéki növényvédelmi előrejelzése a tavaszi munkák megkezdésének időszakára

Az egész borvidékünkön a megszokotthoz képest picit csúszott a vegetáció indulása, de mára az ültvényekben általánosan elmondható, hogy elindult a fakadás. Fajtától, fekvéstől, kitettségtől függően 2-6 leveles állapotnál tartanak a növények.

Szőlőmunkák

A lassan beinduló vegetáció hosszabb időintervallumot biztosított a rügypattanás előtti kémiai gyomszabályozás elvégzésére. A megfelelő óvintézkedések betartásával a kezelések rügypattanás után is elvégezhetők.

Az ültetvényekben általában glifozát hatóanyagú készítményekre építjük a technológiát. Különösen indokolt ez ott, ahol évelő gyomok is vannak a területen. A kezelés kiválóan kiegészíthető a tartamhatás elérése céljából az alábbi hatóanyagokkal (egy tankkeverékben):

- Pendimetalin: főleg a magról kelő egyszikűek (muhar fajok, kakaslábű, roznok fajok (T1 őszi kelő)) ellen biztosít tartamhatást. Gyengébb vízdékonyságának előnye, hogy még nagyobb mennyiségű csapadék esetén is biztosítja a hosszabb hatást, hisz így tovább van jelen a hatóanyag a felsőbb talajrétegben.
- S-metolaklór (engedélyokirat szerint kizárólag „nem termő” ültetvényben használható): főleg a magról kelő egyszikűek (muhar fajok, kakaslábű, roznok fajok (T1 őszi kelő)) ellen biztosít tartamhatást.
A pendimetalinhoz képest a jobb vízdékonyságának előnye, hogy kisebb mennyiségű bemosó csapadékkal is biztosított a tartamhatás. Sok csapadék viszont hamarabb felhígítja a talajban.
- Flumioxazin: főleg a magról kelő kétszikűek ellen (tyúkhúr, pásztortáska, eb szikfű, parlagfű, disznóparéj, libatop) biztosít tartamhatást. Előnye továbbá, hogy a már kikelt gyomnövények levélen keresztül is felveszik. Kisebb permetezési hibák esetén pedig a bemosó csapadék hatására azon gyomnövényekre is hatással van gyökéren keresztül, amelyeket nem ért közvetlenül a permetlé, de a fejlődésük során a növekvő gyökérrendszerük révén találkoznak a hatóanyaggal.
- Flazaszulfuron: főleg a magról kelő kétszikűek ellen biztosít tartamhatást, de néhány egyszikűre (például kakaslábű) is kiterjed a hatása. Előnye továbbá, hogy a már kikelt gyomnövények levélen keresztül is felveszik. Kisebb permetezési hibák esetén pedig a bemosó csapadék hatására azon gyomnövényekre is hatással van gyökéren keresztül, amelyeket nem ért közvetlenül a permetlé, de a fejlődésük során a növekvő gyökérrendszerükkel találkozik a hatóanyag.

Fontos továbbá megjegyeznünk azt, hogy a már kihajtott ültetvényben is alkalmazhatunk kémiai gyomszabályozást, természetesen megfelelő körültekintéssel.

Glifozát hatóanyagú termékek esetén különösen figyelni kell arra, hogy a permetlé ne érje a szőlő zöld növényi részeit.

Piraflufen-etil-t tartalmazó készítménnyel lehetőségünk van a sarjhajtások eltávolítására (leperzselésre). A művelet sikeres végrehajtása után biztonságosabban elvégezhető a glifozát kezelés a fent említett hatóanyagokkal való kiegészítéssel is.

Kórokozók

Lisztharmat

Az enyhe tél hatására sajnos számolnunk kell azzal, hogy a lisztharmatgomba kazmotéciumai sikeresen és nagy mennyiségben átvészelték a telet, így bizonyára rendelkezésre fog állni a fertőzéshez szükséges inokulum (fertőző anyag) mennyiség. Ebből adódóan nagy figyelemmel kell kísérnünk az ültetvény fejlődését, hisz a szőlőnövény törzsének, karjának kéregrepedéseiben áttelelő szaporítóképletek biztosítják a kórokozó intenzív fertőzését. Különösen fontos ott odafigyelnünk, ahol zöltszüretet végeztek és elhagyták a növényvédelmi kezelések egy részét. A meleg időjárás beköszöntével elindul az aszkospórák szóródása, amely a lisztharmat intenzív terjedését eredményezi. Fontos, hogy fokozottan figyeljük a törzshöz közeli levelek fonáki részét, mivel az áttelelő szaporítóképletek szóródása ezeket a növényrészeket éri el először és innen indulhat meg az intenzív fertőzés.

Az első kezelés hamarosan aktuálissá válik. Javasolt az elemi kén használata. Szakmailag indokolt a gyors hajtásnövekedés megindulásával, felszívódó hatóanyag alkalmazása az elemi kén mellé. Ebben az időszakban többek között tebukonazol, tetrakonazol, penkonazol, miklobutanil hatóanyagú készítményekkel költséghatékonyan felléphetünk a korai lisztharmatfertőzés ellen.

Peronoszpóra

A kórokozó első tüneteinek megjelenése nagyban függ az időjárási körülményektől (csapadékos időjárás, hosszabb levélfelület nedvesség kedvez a gombának). Folyamatosan figyelemmel kell kísérnünk a szőlő fejlődését és abban az esetben, amikor az időjárási körülmények indokolják, érdemes preventív (megelőző) jelleggel fellépni a fertőzés ellen.

Az első kezeléshez javasolt mankoceb hatóanyagtartalmú készítmény használata. Az intenzív hajtásnövekedés megindulásával indokolt lehet kombinálni cimoxanil hatóanyagú termékkel.

Fás betegségek

Azokat a tőkét, amelyek tavasszal nem hajtottak ki, érdemes mihamarabb visszavágni, hogy meggyőződjünk róla, hogy élnek e. Abban az esetben, ha nem él a növény, indokolt a tőke teljes eltávolítása (lehetőleg minél nagyobb gyökérrésszel) hisz lehetséges, hogy ESCA vagy Eutypa miatt pusztult el. A kivágott részeket meg kell semmisíteni. A pótláshoz használt oltványok beöntözésekor mindenképp javasolt trichoderma gombát tartalmazó készítmény használata, amely elpusztítja a fás betegségeket okozó káros gombák talajban élő szaporítóképleteit. Mindemellett segíti a tőkeeltávolítás után, a talajban maradt beteg gyökérrészek lebomlását.

Kártevők

Tarka szőlómoly

Rajzása elkezdődött. A fogott egyedek száma településenként, dűlőnként nagyban eltér. Általánosságban elmondható, hogy az első nemzedék elleni védekezést idén május második felére célszerű időzíteni. Figyeljük a rajzást és a rajzáscsúcsban avatkozzunk be. Számos készítmény közül választhatunk.

Alkalmazhatunk piretroid hatóanyagot. Itt figyelembe kell venni a méhveszélyességet! Virágzó kultúrában (az aljnövényzetben virágzó gyomok is annak minősülnek) csak méhkímélő technológiában alkalmazzuk.

Bacillus thuringiensis, Klorantraniliprol, Tau-fluvalinát hatóanyagú készítmények méhekre nem veszélyesek.

Atka

Az ültetvények bejárása során eddig nem volt szemmel látható jele az atkafertőzésnek. Azt azonban fontos megjegyezni, hogy ez az egyes ültetvényekben nagymértékben eltérő lehet. A száraz, meleg időjárás kedvező számukra. Gubacsatka fertőzés általában kisebb veszélyt jelent, azonban ha takácsatka jelent meg a területen, akkor érdemes mihamarabb beavatkozni! Kisebb mértékű észlelés esetén magasabb kéndózis használata indokolt. Komolyabb probléma esetén speciális akaricid használata szükséges.

Vad

Leginkább az erdőközeli ültetvényekben kell számítanunk a kártételre.

A kártétel megelőzésére kiváló hatékonysággal alkalmazható állati zsiradék (birkafaggyú) tartalmú készítmény. Könnyen kezelhető és kipermetezhető formulációja révén, nagy hatékonysággal védi az ültetvényt.

Péter Ákos

Növényvédelmi szakmérnök, kertészmérnök – szőlész-borász